

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО НЕКОМЕРЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»**

Криворізький фаховий коледж
Державного некомерційного підприємства
«Державний університет «Київський авіаційний інститут»
перейменованій на Криворізький фаховий коледж
Національного університету
«Київський авіаційний інститут»
Наказ від 29.05.2026 № 53-од

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник коледжу

Анатолій АНДРУСЕВИЧ

2026 р.

Система менеджменту якості

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

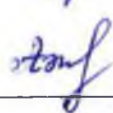
**щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та
висловлювання на заняттях**

СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026

КРИВИЙ РІГ

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та висловлювання на заняттях	Шифр документа	СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026
		сторінка 2 з 9	

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Ініціал, прізвище	Посада	Дата
Розробник		М. Кольчак	Завідувач навчально-методичного кабінету	24.05.26
Розробник		А. Кишинівська	Завідувач лабораторії	22.05.26
Узгоджено		Г. Даниліна	Заступник начальника коледжу з навчально-методичної роботи	24.05.26
Узгоджено		Д. Власенков	Відповідальний з якості коледжу	22.05.26

Рівень документа – 2а

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

КОНТРОЛЬОВАНИЙ ПРИМІРНИК

Надруковано в єдиному екземплярі

Загальна кількість врахованих примірників - 0

У справу № _____

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та висловлювання на заняттях	Шифр документа	СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026
		сторінка 3 з 9	

ЗМІСТ

1. Актуальність проблеми	4
2. Мета рекомендацій	4
3. Основні принципи організації усного спілкування	4
4. Методи залучення до усного мовлення та привернення уваги	4
5. Практичні поради викладачу	5
6. Критерії оцінювання усного мовлення	5
7. Очікувані результати	6
8. Висновки	6

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та висловлювання на заняттях	Шифр документа	СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026
		сторінка 4 з 9	

1. Актуальність проблеми

У сучасному освітньому процесі особливого значення набуває розвиток комунікативної компетентності здобувачів освіти. Для дисциплін соціально-гуманітарного циклу (історія, філософія, соціологія, правознавство, література тощо) усне мовлення є не лише засобом перевірки знань, а й інструментом формування критичного мислення, аргументації та громадянської позиції.

Недостатній рівень залучення здобувачів освіти до усного висловлювання призводить до:

- пасивності на заняттях;
- поверхневого засвоєння матеріалу;
- труднощів у формулюванні власної думки;
- зниження мотивації до навчання.

2. Мета рекомендацій

Сприяти підвищенню якості освітнього процесу шляхом активного залучення здобувачів освіти до усного мовлення, розвитку їхніх навичок аргументованого висловлювання та участі в академічному діалозі.

3. Основні принципи організації усного спілкування

Принцип активності

Кожен здобувач має бути включений у процес обговорення.

Принцип безпечного середовища

Важливо створити атмосферу, де здобувачі освіти не бояться висловлювати власну думку.

Принцип діалогічності

Навчання має будуватися як діалог, а не монолог викладача.

Принцип систематичності

Усне мовлення має бути регулярною складовою кожного заняття.

Принцип варіативності

Використання різних форм і методів роботи.

4. Методи залучення до усного мовлення та привернення уваги

4.1. Дискусійні методи:

- проблемні питання;
- дебати;
- круглі столи;
- відкритий мікрофон.

Приклад:

«Чи можна вважати ... справедливим?»

«Які альтернативні підходи до ... існують?»

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та висловлювання на заняттях	Шифр документа	СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026
сторінка 5 з 9			

4.2. Метод «Think–Pair–Share»:

- індивідуальне обдумування;
- обговорення в парах;
- представлення результатів групі.

4.3. Рольові ігри та моделювання ситуацій:

- судові засідання (право);
- історичні реконструкції;
- соціальні кейси.

4.4. Міні-презентації здобувачів освіти:

- короткі виступи (2–5 хв);
- аналіз джерел;
- аргументація позиції.

4.5. Сократичний діалог

Постановка відкритих запитань:

- «Чому ви так вважаєте?»
- «Які докази це підтверджують?»
- «Чи існує інша точка зору?»

4.6. Робота в малих групах:

- обговорення кейсів;
- підготовка спільної позиції;
- представлення результатів.

4.7. Метод несподіваних фактів:

- презентація коротких відео.

4.8. Метод аналогій та порівняння:

- порівняння об'єктів з відповідним усним висновком.

5. Практичні поради викладачу

1. Плануйте мінімум 30–50% часу заняття для активного мовлення здобувачів освіти.
2. Ставте відкриті запитання, які не мають однозначної відповіді.
3. Залучайте «тихих студентів» через роботу в парах або малих групах.
4. Використовуйте «правило кожного» — кожен має висловитися хоча б раз.
5. Не перебивайте та не критикуйте різко — коригуйте м'яко.
6. Давайте час на обдумування відповіді.
7. Використовуйте формувальне оцінювання (за участь, аргументацію, логіку).

6. Критерії оцінювання усного мовлення

Доцільно враховувати:

- змістовність відповіді;
- логічність викладу;
- аргументованість;

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та висловлювання на заняттях	Шифр документа	СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026
		сторінка 6 з 9	

- здатність вести діалог;
- мовленнєву культуру.

7. Очікувані результати

Впровадження зазначених підходів сприятиме:

- розвитку критичного мислення;
- формуванню навичок публічного виступу;
- підвищенню навчальної мотивації;
- активізації пізнавальної діяльності;
- підготовці здобувачів до професійної комунікації.

8. Висновки

Активне залучення здобувачів освіти до усного спілкування - є необхідною умовою ефективного навчання. Роль викладача полягає не лише у передачі знань, а й у створенні умов для їхнього осмислення через мовлення, діалог і взаємодію.

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та висловлювання на заняттях	Шифр документа	СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026
		сторінка 7 з 9	

Ф 03-04

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ з/п	Ініціал, прізвище ознайомленої особи	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та висловлювання на заняттях	Шифр документа	СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026
		сторінка 8 з 9	

Ф 03-05

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ запису	№ сторінки (пункту)	Тип запису*	Ініціал, прізвище особи, яка внесла зміни	Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
1	Підстава для запису:	наказ КНЗ № 29.05.2026	А. Шинківська	А. Шинківська	29.05.2026	01.06.2026
2	Підстава для запису:	1-9				
3	Підстава для запису:					
4	Підстава для запису:					
5	Підстава для запису:					
6	Підстава для запису:					
7	Підстава для запису:					
8	Підстава для запису:					
9	Підстава для запису:					
10	Підстава для запису:					
11	Підстава для запису:					
12	Підстава для запису:					
13	Підстава для запису:					
14	Підстава для запису:					
15	Підстава для запису:					
16	Підстава для запису:					
17	Підстава для запису:					

* – установлені наступні типу записів: «змінено», «замінено», «введено», «анульовано».

	Система менеджменту якості МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підвищення рівня залучення здобувачів освіти до усного спілкування та висловлювання на заняттях	Шифр документа	СМЯ КРФК КАІ МР 03 – 01 – 2026
		сторінка 9 з 9	

Ф 03-06

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЙ

№ з/п	Дата проведення ревізії	Ініціал, прізвище особи, що проводить ревізію	Висновок проведення ревізії	Підпис особи, що провела ревізію
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				